

Az ismeretkör: Pszichológia

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1.) Általános és fejlődéslelektan 1.
- 2.) Általános és fejlődéslelektan 2.
- 3.) Pedagógiai szociálpszichológia
- 4.) A személyiségfejlődés zavarai
- 5.) Pszichológiai önismeret- és szakmaikészség-fejlesztés

Tantárgy neve: Általános és fejlődéslelektan 2. TAN szak Neptunkód: RTALTANB007, RTALTALB007	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 75%elmélet-25% gyakorlat	
A tanóra típusa: elmélet és gyakorlat, óraszám: 2ea+1gy az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: problematizálás, vita, szemléltetés, kísérlet	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretek ellenőrzésében alkalmazandó további módok: -	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: Általános és fejlődéslelektan 1, NKOZOS1024, LKOZOS1024	

Tantárgyleírás:

Az Általános- és fejlődéslelektan 2. kurzus célja, hogy a hallgatók pszichológiai ismeretei tovább mélyüljenek, miközben a fejlődés életen át tartó folyamataira fókuszálunk. A hallgató megismeri az életkori szakaszok pszichológiai jellemzőit, a korai életkor történéseinek fontosságát, ehhez kapcsolódva az anya - gyerek kapcsolat és a családi közeg jellemzőit. A kurzus kiemelten foglalkozik a 3 - 6 és a 6 - 10 éves életkor pszichológiai jellemzőivel. Tárgyalja a szülő, a pedagógus és más szakemberek részvételét a nevelésben, a nevelői attitűdök személyiségformáló hatását. A kurzus főbb témakörei:

- A fejlődéslelektan szemlélete, a fejlődés motorjai – fejlődés, érés, öröklődés és környezet. A fejlődéslelektan főbb vizsgálati módszerei.
- Az életkori jellemzők leírása: az életen át tartó fejlődés modellje Eriksonnál, valamint Piaget és a pszichoanalitikusok szerint.
- A prenatális, az újszülött- és csecsemőkor:
  - A méhen belüli élet és a perinatális időszak. Mit tud a baba és a kisgyerek?
  - Tudatállapotok, mozgásfejlődés, észlelés fejlődése, a nyelvelsajátítás folyamata.
  - A kötődés formái és jelentősége.
  - A korai környezeti hatások meghatározó szerepe a személyiségfejlődésben a legújabb kutatások fényében.
- Az óvodáskor
  - A szobatisztaság kérdése
  - Az óvodás gyermek gondolkodásának sajátosságai, mozgásfejlődése, ábrázoló tevékenységének fejlődése
  - Az óvodás érzelmi fejlődése, társas kapcsolatainak alakulása
  - A játék jelentősége az óvodás életében. Milyen a jó óvoda?

- Az iskolaérettség kritériumai.
- A kisiskoláskor
  - A latencia-kor sajátosságai, a kisiskolás korú gyermek viszonya a tanuláshoz, teljesítményhez, sikerkereső és kudarckerülő magatartásformák, kognitív stílusok
  - Motiváció kisiskoláskorban
- Serdülőkor és fiatal felnőttkor
  - A serdülőkor testi, lelki változásai, a „normál” és a „problémás” serdülőkorkrízisei (identitáskrízis, autoritáskrízis, függőségek)
  - A fiatal felnőttkor feladatai
  - Stressz és megküzdés serdülőkorban és fiatal felnőttkorban
- A szocializáció formái, színterei: a család és az iskola.
- A szülő, a pedagógus és a gyermek személyisége a nevelésben, a nevelői attitűdök. Konfliktushelyzetek a nevelés folyamatában.
- Az átlagtól eltérő fejlődés neveléslélektani kérdései, prevenció, korrekció, kompenzáció.

Kötelező, illetve ajánlottirodalom

1. Cole, M., Cole, S. (2006): *Fejődéslélektan*. Budapest, Osiris Kiadó. ISBN 9789633894736 – egyes fejezetek.
2. N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.) (2004). *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN 9789633896723 – egyes fejezetek.
3. Blythe, S. G. (2009): *A kiegyensúlyozott gyermek.Mozgás és tanulás a korai életévekben*. Medicina Kiadó, Budapest. ISBN 9789632262581
4. Gopnik, A.,Meltzoff, A. N.,Kuhl, P. K. (2010): *Bölcsék a bölcsőben. Hogyan gondolkodnak a kisbabák?* Typtex Kiadó, Budapest. ISBN 9789632791487
5. Ranschburg, J. (2010):*A mélységből kiáltok. Depresszió, öngyilkosság és kábítószer serdülőkorban*. Saxum Kiadó, Budapest. ISBN 9789632480893

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek,amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

b) képességei

- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.

c) attitűdje

- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését,

értékelését.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért

Tantárgy felelőse: Gombás Judit főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktatók: Tóth József, Hollósi Mária Cecília